

Negende Voortgangsrapportage PMR/750ha

Vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg PMR/750ha op 24 februari 2011

Inhoud

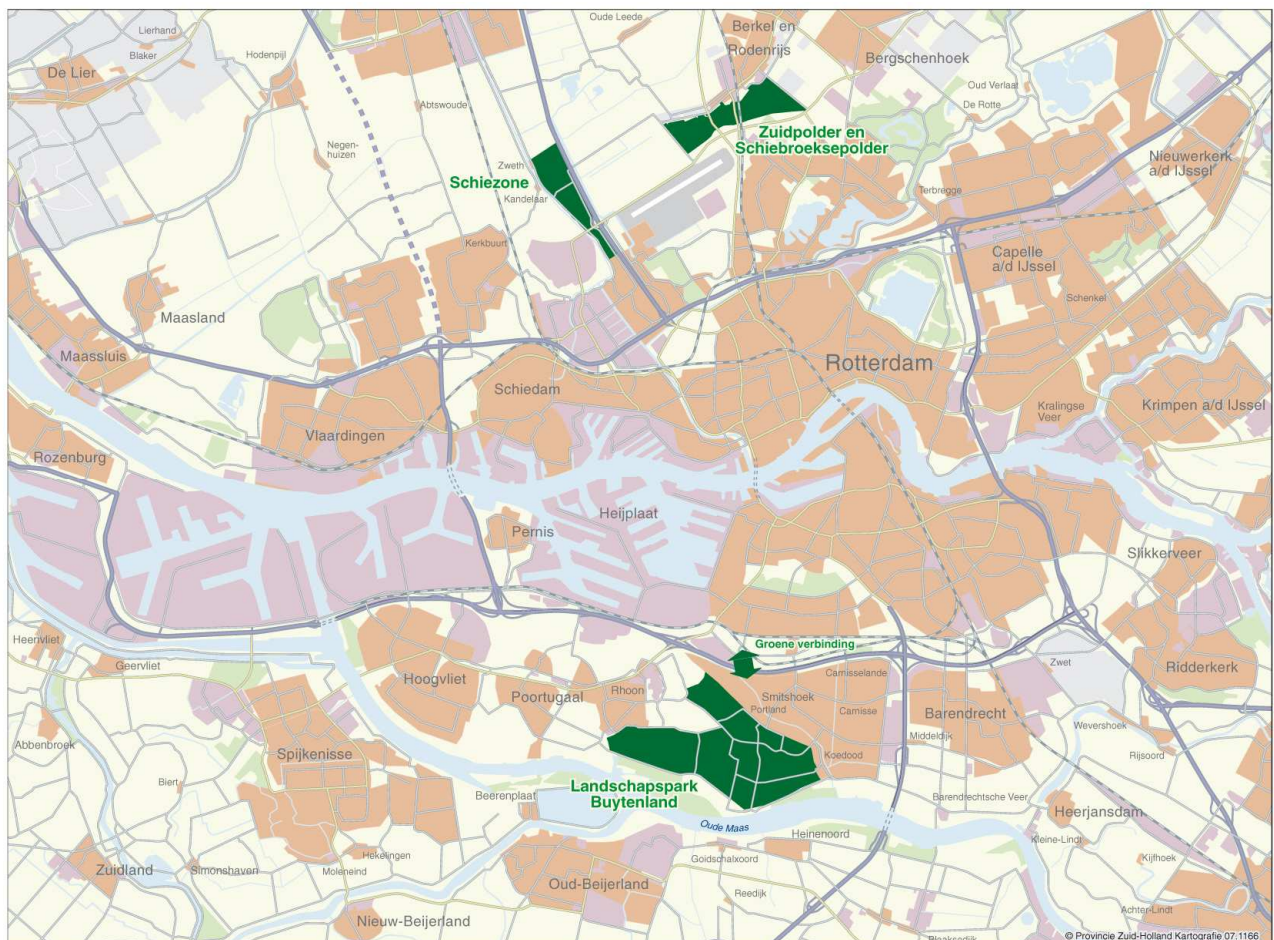
1. Inleiding	3
2. Planning	5
3. Voortgang deelprojecten PMR/750ha	6
3.1 Het Buitenland van Rhoon (600ha natuur- en recreatiegebied op IJsselmonde	6
3.2 Noordrand: Schiezone (50ha natuur- en recreatiegebied) en Schiebroekse en Zuidpolder (“Vlinderstrik”, 100ha natuur- en recreatiegebied)	10
3.3 Groene Verbinding: wandel- en fietsverbinding over infrastructuurbundel	14
4. Scope / doelstellingen	16
5. Financiën	16
6. Risico's	17
7. Organisatie en kwaliteit	21
 Bijlage 1: programmabeheersstructuur PMR/750ha	 22

1. Inleiding

Na de parlementaire instemming eind 2006 met de PKB PMR en de uitvoeringsafspraken zoals vastgelegd in de Uitwerkingsovereenkomst PMR/750ha (UWO PMR/750ha), staan de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam voor de volgende opgave:

- Sturing op het Programma PMR/750ha: interbestuurlijke programmacoördinatie met als kerntaken sturing op resultaat, voortgang, tijd, budget en risico's zoals omschreven in de PKB PMR en UWO PMR/750ha;
- De feitelijke realisatie van de onder het programma vallende deelprojecten:
 - o Het Buitenland van Rhoon op Midden-IJsselmonde (600ha natuur- en recreatiegebied), projecttrekker provincie Zuid-Holland;
 - o Noordrand van Rotterdam bestaande uit de Schiebroekse en Zuidpolder ("Vlinderstrik", 100 ha natuur- en recreatiegebied) en de Schiezone (50 ha natuur- en recreatiegebied), projecttrekker gemeente Rotterdam;
 - o Groene Verbinding (wandel- en fietsverbinding over infrastructuurbundel), projecttrekker stadsregio Rotterdam.

Hieronder volgt een overzichtskaart met de genoemde deelprojecten.

Het Programma PMR/750ha kent ten opzichte van de andere PMR-onderdelen een eigen uitvoeringsdynamiek over een periode van 15 jaar. Om de dubbele doelstelling van PMR waar te maken, spannen partijen zich maximaal in om de voortgang inzake de planvorming,

uitvoering van de grondverwerving en exploitatie te bespoedigen. De PKB, de UWO PMR/750ha en het in 2007 vastgestelde Uitvoeringsprogramma PMR/750ha zijn leidend.

Als eerste aanspreekpunt voor het Programma PMR/750ha heeft de provincie Zuid-Holland samen met haar bestuurlijke partners de stadsregio Rotterdam en de gemeente Rotterdam afspraken gemaakt over de onderlinge taak- en rolverdeling en samenwerking en deze vastgelegd in een programmabeheersstructuur (zie bijlage 1). Sluitstuk daarvan is de Administratieve Organisatie, waarbij op productniveau de voorwaarden worden geschapen voor eenduidigheid in sturing, control, administratie en informatiestromen.

Verslagperiode Negende Voortgangsrapportage

Deze Negende Voortgangsrapportage PMR/750ha heeft betrekking op de periode van 1 juli tot en met 31 december 2010. Voor het programma en de deelprojecten volgt een beschrijving van de voortgang van de mijlpalen over de genoemde verslagperiode, waarna ook een korte doorkijk volgt voor de komende periode. In een paragraaf 'planning' wordt voor alle deelprojecten inzicht gegeven in de mijlpalen tot en met eind 2012.

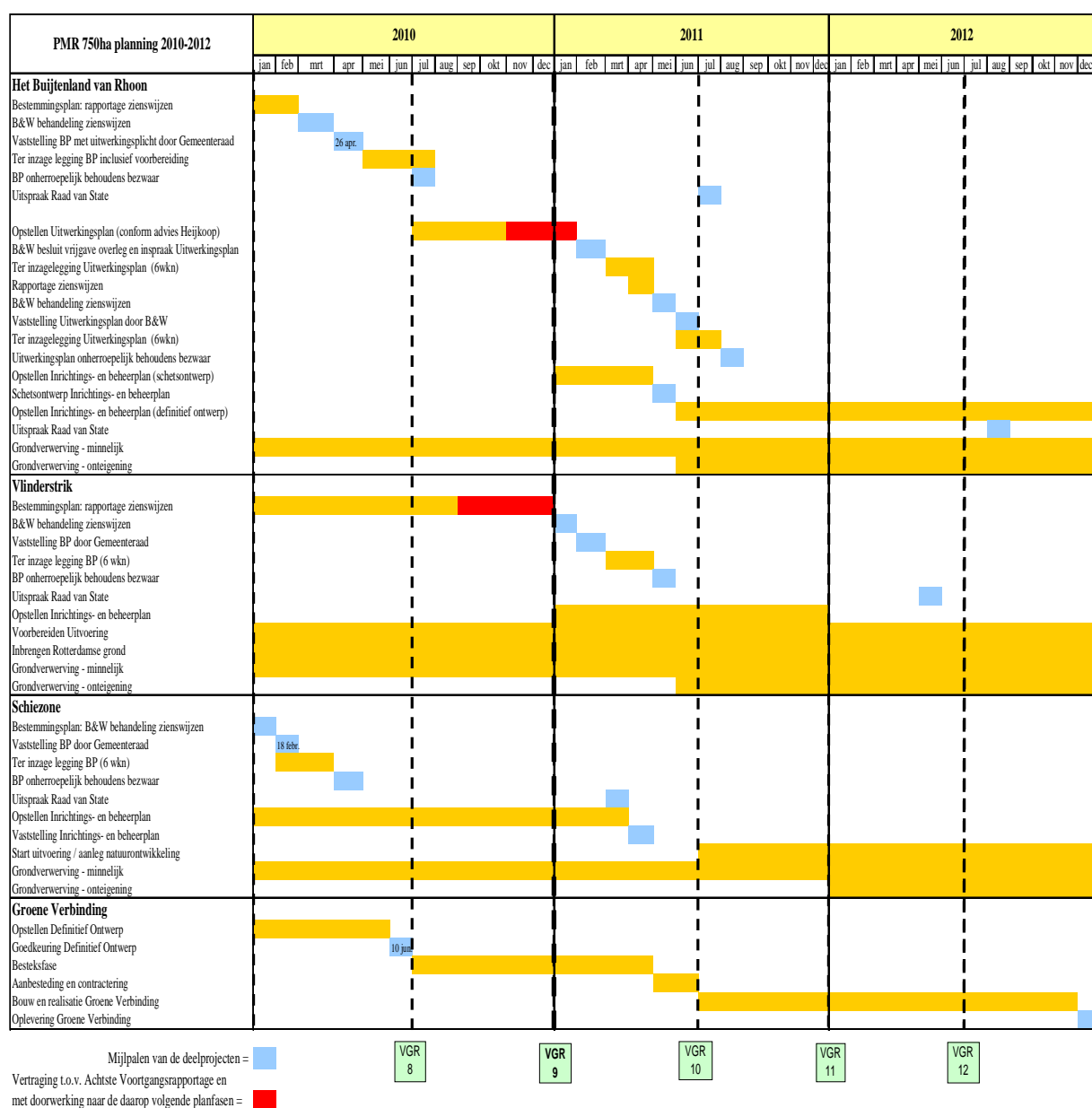
Communicatie Programma PMR/750ha

Via de website www.kiezenvoorgroen.nl worden geïnteresseerden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen. Met het vaststellen van de bestemmingsplannen in 2010 en 2011, komt er een heroriëntatie op de communicatie. De focus verschuift van de communicatie van begeleiden van procedures naar zorgvuldige bewonerscommunicatie rondom de aanleg en gebiedsmarketing. Het betreft communicatie gericht op profilering van de drie afzonderlijke gebieden in hun eigen context. Hierbij wordt samengewerkt met de toekomstige beheerders. De koppeling met de andere PMR-onderdelen, waaronder Maasvlakte 2, blijft doorklinken. Bij officiële mijlpalen wordt een inhoudelijke link gelegd met PMR en de dubbeldoelstelling.

De wijze waarop de communicatie per deelproject in de verslagperiode is uitgevoerd, wordt behandeld in de volgende paragrafen.

2. Planning

De deelprojecten van het programma PMR/750ha bevinden zich in de Ontwerp/RO-fase. De inzet van de PMR-partners is voor alle deelprojecten van PMR/750ha gericht op in 2010 en 2011 vastgestelde bestemmingsplannen. Het belang van vastgestelde bestemmingsplannen wordt ingegeven door de politieke koppeling tussen Maasvlakte 2 en PMR/750ha. In de onderstaande figuur is een planning opgenomen, waarbij per deelproject de mijlpalen voor 2010, 2011 en 2012 zijn weergegeven. Hoewel er bij enkele deelprojecten vertraging is opgetreden, past de planning binnen de afspraken van de UWO en het Uitvoeringsprogramma PMR/750ha. De vertragingen ten opzichte van de in de Achtste Voortgangsrapportage opgenomen planning betreffen: het Buitenland van Rhoon (3,5 maand) en Vlinderstrik (4 maanden). De oorzaak van genoemde vertragingen wordt toegelicht bij de voortgang van de deelprojecten onder de kopjes 'planvorming'. De stippellijnen markeren de peildata van de halfjaarlijkse Voortgangsrapportages PMR/750ha aan de Tweede Kamer.

3. Voortgang deelprojecten PMR/750ha

3.1 Het Buitenland van Rhoon (600ha natuur- en recreatiegebied op IJsselmonde)

Organisatie

In de verslagperiode hebben de provincie Zuid-Holland en de gemeente Albrandswaard zich toegespitst op de juridisch-planologische procedures inzake het bestemmingsplan. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor de realisatie van het natuur- en recreatiegebied. Hierbij gaat het om de verwerving van gronden en de uitwerking van de inrichting en het beheer van het gebied.

Planvorming

Op 26 april 2010 heeft de gemeenteraad van Albrandswaard unaniem het bestemmingsplan met een uitwerkingsplicht vastgesteld. Voor een gebied van in totaal ca. 150 hectare ten zuiden van de Essendijk bevat het bestemmingsplan nog geen eenduidige natuurbestemming, aangezien er geen

keuze is gemaakt tussen natte natuur of natuurakkers. Voor deze uit te werken delen van het bestemmingsplan dient het College van B&W een uitwerkingsplan vast te stellen.

Na de vaststelling van het bestemmingsplan hebben de provincie Zuid-Holland en de gemeente Albrandswaard bestuurlijk overleg gevoerd en afspraken gemaakt over het proces gericht op het vaststellen van een uitwerkingsplan. Deze afspraken zijn vastgelegd in een gezamenlijk opgesteld "Plan van aanpak Uitwerkingsplan Buitenland van Rhoon". Een belangrijke stap hierin is dat vanaf juli 2010 onder leiding van een onafhankelijk voorzitter in de persoon van dhr. Heijkoop een advies wordt voorbereid dat de basis vormt voor het door de gemeente op te stellen uitwerkingsplan. Heijkoop zal samen met de beoogde beheerders - Zuid-Hollands Landschap, Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde, waterschap Hollandse Delta en agrariërs die belangstelling hebben voor een toekomstige rol in het beheer van het natuurgebied - een advies opstellen met een integrale visie voor de inrichting en het beheer van het natuurgebied ten zuiden van de Essendijk. De in het advies opgenomen ruimtelijke verdeling zal door de gemeente in een passende uitwerking worden vertaald.

De heer Heijkoop is vanaf juli 2010 aan de slag gegaan en heeft in oktober 2010 in een tussenrapportage verslag gedaan van de voortgang van zijn werkzaamheden aan zijn opdrachtgever, de gemeente Albrandswaard. Naar aanleiding van deze tussenrapportage heeft de gemeente Albrandswaard tijdens een op 1 november 2010 gevoerd bestuurlijk overleg met de provincie Zuid-Holland en in een aan Gedeputeerde Staten van Zuid-

Holland gerichte brief van 11 november 2010, laten weten dat de planning gericht op de vaststelling van het uitwerkingsplan is vertraagd. De heer Heijkoop kan zijn advies op z'n vroegst eind januari 2011 leveren. Dit betekent dat het College van B&W in plaats van 12 november 2010 het uitwerkingsplan eind februari 2011 in procedure kan brengen.

In antwoord hierop hebben Gedeputeerde Staten bij brief van 30 november 2010 hun teleurstelling over de voortgang uitgesproken, aangezien de onzekerheid met betrekking tot de benodigde planologische duidelijkheid verder voortduurt. Gedeputeerde Staten hechten eraan dat de heer Heijkoop zijn werk afmaakt. Maatgevend daarbij is voor GS dat de heer Heijkoop uiterlijk eind januari 2011 zijn advies oplevert en dat de gemeente uiterlijk eind februari 2011 het uitwerkingsplan in procedure brengt. De vaststelling van het uitwerkingsplan dient uiterlijk 1 juni 2011 plaats te vinden.

Parallel aan het proces gericht op de vaststelling van het uitwerkingsplan, loopt de beroepsprocedure van het bestemmingsplan bij de Raad van State. Ook de door de provincie Zuid-Holland gegeven aanwijzing, gericht op het schrappen van enkele onderdelen van het bestemmingsplan, stond open voor beroep bij de Raad van State. Tegen het gemeentelijke bestemmingsplan zijn 32 beroepen ingediend; tegen de provinciale aanwijzing 17. De gemeente Albrandswaard heeft een verweerschrift voor het bestemmingsplan opgesteld; de provincie Zuid-Holland heeft dat gedaan voor de aanwijzing. Naar verwachting volgt medio 2011 een uitspraak van de Raad van State.

Grondverwerving

In de verslagperiode zijn de gesprekken met eigenaren en pachters over grondverwerving doorgezet. Sinds 26 april 2010 ligt hier een vastgesteld bestemmingsplan – met een uitwerkingsplicht voor een deel van het gebied ten zuiden van de Essendijk – aan ten grondslag. De gesprekken vinden plaats in het kader van minnelijke verwerving, waarbij de grondeigenaar en de provincie in overleg komen over een prijs en voorwaarden voor verkoop. Voor zowel het gebied ten noorden van de Essendijk als het gebied ten zuiden van de Essendijk gebeurt dit op basis van volledige schadeloosstelling.

In de verslagperiode is een vervolg gegeven aan de gesprekken met agrariërs en grondeigenaren in het kader van de minnelijke verwerving. De provincie heeft met nagenoeg alle van de 55 grondeigenaren in het gebied gesprekken gevoerd. Deze gesprekken hebben in twee gevallen geleid tot een definitieve overeenkomst voor een areaal van ongeveer 3 hectare. In totaal heeft de provincie ca. 30 hectare in bezit. Daarnaast heeft de provincie voor een areaal van nog eens ca. 10 hectare concept-overeenkomsten en contracten met diverse eigenaren in voorbereiding, waarmee de grondoverdracht in de eerste helft van 2011 wordt afgerond. Er bestaat een goede kans dat de komende periode met een eerste agrarier cq belegger overeenstemming kan worden bereikt over een substantieel areaal van enkele tientallen hectares. Voor ca. 200 ha is de provincie actief bezig met taxaties en voorbereiding van biedingen aan eigenaren. Daarbij wordt de gefaseerde verwervingsstrategie gevolgd zoals begin 2010 geformuleerd. Ambitie is dat deze in 2011 zal leiden tot overeenkomsten met betrokken grondeigenaren, danwel zal worden gebruikt voor de voorbereidingen voor de eerste fase van onteigening vanaf 2011.

In 2009 zijn de eerste ervaringen opgedaan met de aankoopwaarde van de gronden in het gebied. Dit heeft de minnelijke verwerving in 2010 ondersteund, omdat er meer

duidelijkheid bestaat over de marktconforme prijzen. De komende periode zullen nadere referenties voor prijsvorming zowel in als buiten het gebied totstandkomen. Er heeft enkele malen overleg plaatsgevonden met de belangrijkste zaakwaarnemers en rentmeesters om te komen tot een eenduidige uitgangssituatie voor de grondprijzen. Verwachting is dat dit in 2011 tot meer beweging in de grondtransacties gaat leiden.

Hoewel de grondverwerving past binnen de in het Uitvoeringsprogramma PMR/750 ha opgenomen afspraken, verloopt deze minder hard dan gepland.

Vorbereiding op het beheer

In samenwerking met de beoogde beheerders is een aanvang gemaakt met een geïntegreerde planvorming voor inrichting en beheer. De provincie Zuid-Holland betreft beheerders bij de planvorming, aangezien deze vanuit hun expertise goed kunnen adviseren over kostenoptimalisatie van de verschillende varianten en hun mogelijke toekomstige rol in het beheer van het Buitenland van Rhoon.

In december 2010 hebben de provincie Zuid-Holland, de gemeente Albrandswaard, het Zuid-Hollands Landschap en het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde een intentieovereenkomst getekend, waarin partijen met elkaar hebben afgesproken hoe ze de komende twee jaren gaan samenwerken in de aanloop naar een inrichtings- en beheerplan. In de overeenkomst wordt tevens ruimte geboden aan geïnteresseerde particuliere beheerders; deze kunnen op elk gewenst moment aanhaken.

In de verslagperiode zijn partijen gestart met de uitwerking van de inhoudelijke opgave, die zal resulteren in een schetsontwerp van het inrichtings- en beheerplan (mei 2011). Daarbij zal ook meer inzicht verkregen worden in de inrichtings- en beheerkosten. Een belangrijke bouwsteen voor het inrichtings- en beheerplan betreft het advies dat wordt opgesteld onder leiding van de heer Heijkoop. Zijn advies richt zich op het gebied ten zuiden van de Essendijk, waarbij in hoofdlijnen de inrichting en het beheer en de ruimte voor particuliere initiatieven zullen worden benoemd. In dit advies wordt ook inzicht gegeven in de bereidheid van agrariërs voor een rol in het toekomstige beheer van het natuurgebied.

Vaststelling van het definitieve ontwerp van het inrichtings- en beheerplan is gepland voor februari 2013. De provincie streeft ernaar in 2013 te beginnen met de gefaseerde inrichting van het Buitenland van Rhoon.

Communicatie

De communicatie over de voortgang van het project wordt door de provincie georganiseerd en afgestemd met de gemeente Albrandswaard. De website www.kiezenvoorgroen.nl speelt hierin een centrale rol. Tevens verschijnt er vanaf november een maandelijks digitale nieuwsbrief. In de verslagperiode is een communicatiestijl ontwikkeld voor het Buitenland van Rhoon. Allereerst wordt nu een website ontwikkeld bedoeld voor gebiedscommunicatie en een nieuwe stijl voor de digitale nieuwsbrief. In overleg met toekomstige beheerders en andere stakeholders worden later ook andere communicatiemiddelen ontwikkeld.

Vanuit Strategisch Omgevingsmanagement wordt voortdurend met stakeholders gewerkt aan het vinden van duurzame oplossingen voor aangedragen issues en aan het bouwen van vertrouwen met en tussen betrokkenen. Een goed voorbeeld daarvan is het traject dat de

provincie Zuid-Holland heeft ingezet om te komen tot een breed gedragen aanpak voor de Rhoonse vuilstort. De aanpak verbindt belangen van het waterschap Hollandse Delta, Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde, de gemeente Albrandswaard en de provincie Zuid-Holland. Al deze partijen hebben zich gecommitteerd en zijn actief betrokken bij vervolgstappen. Bewoners worden tijdens bewonersavonden op de hoogte gebracht van onderzoeken en plannen en denken actief mee bij het vervolgtraject.

Naast formele momenten waarop bewoners zich hebben laten informeren en konden uitspreken, heeft de provincie na de zomer een traject opgestart van Rondetafelgesprekken voor alle bewoners in het plangebied. Juist de directe omgeving van deze bewoners gaat straks ingrijpend wijzigen. Om die reden is het initiatief genomen voor Rondetafelbijeenkomsten. De gesprekken met bewoners lopen parallel aan gesprekken die de heer Heijkoop voert met de agrariërs en de gesprekken die de provincie voert in het kader van de minnelijke grondvererving.

De provincie ziet het als haar primaire verantwoordelijkheid om met alle bewoners in het plangebied in contact te zijn. De gesprekken vinden plaats in de centraal in het gebied gelegen en nieuw ingebruikgenomen ontmoetingsruimte 'De Vlakkenburg' aan de Essendijk 24 te Rhoon. Op 25 november 2010 heeft daar een eerste netwerkbijeenkomst voor stakeholders plaatsgevonden.

De provincie werkt samen met PMR-partners, gemeenten en toekomstige beheerders aan het creëren van draagvlak op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Wanneer gesproken wordt over draagvlak zien we een wisselend beeld. Bewonersgroepen uiten zich in de media kritisch over de nieuwe plannen voor de inrichting en dragen tegelijkertijd ook oplossingen aan. Andere bewonersgroepen staan in de basis positief tegenover de plannen voor nieuwe natuur en uiten dat in individuele gesprekken met de provincie. Ook bij agrariërs zien we een wisselend beeld: agrariërs die door willen gaan met de gangbare landbouw, willen stoppen of verplaatsen. Een enkeling heeft aangegeven een rol te willen vervullen in het beheer van natuurakkers. Bij het creëren van draagvlak kijkt de provincie naar de belangen van betrokken partijen: wat zijn ieders belangen en kunnen alternatieve oplossingen aan de meeste belangen tegemoet komen. De inzet hierbij is gericht op maatwerk per bedrijf en een zorgvuldig begeleidingsproces.

In de verslagperiode is de heer Heijkoop van start gegaan met de voorbereidingen voor het opstellen van een advies voor een uitwerkingsplan. De communicatie over dit traject wordt door Heijkoop zelf georganiseerd. In december is een interview met hem verschenen in het lokale dagblad de Schakel.

3.2 Noordrand: Schiezone (50ha natuur- en recreatiegebied) en Schiebroekse en Zuidpolder (“Vlinderstrik”, 100ha natuur- en recreatiegebied)

Organisatie

Schiezone

De projectorganisatie van de Schiezone heeft zich in de tweede helft van 2010 meer toegespitst op de uitwerking van het Inrichting en Beheerplan en daarmee het gereed maken voor realisatie van de plannen in 2011. Daarnaast is aandacht besteed aan de verwerving van de resterende 10ha natuurgebied.

Vlinderstrik

De projectorganisatie Vlinderstrik heeft in de tweede helft van 2010 andere vormen aangenomen. De aandacht heeft zich verplaatst van de juridische en planologische procedures naar de aanbesteding en het inrichtings- en beheerplan. Dientengevolge veranderen ook de betrokken projectmedewerkers en vakspecialisten.

Planvorming

Schiezone

Nadat in de eerste helft van 2010 het Inrichting- en Beheerplan gereed is gemaakt voor vaststelling, is er in de tweede helft gestart met het maken van een Uitvoeringsplan. Dit plan moet in de eerste helft van 2011 gereed zijn. In het Uitvoeringsplan worden de hoofdlijnen zoals beschreven in het Inrichting en Beheerplan nader uitgewerkt en worden gedetailleerde kostenramingen van de uit te voeren werkzaamheden gemaakt.

Vlinderstrik

De ambitie is om de gehele Zuid- en Schiebroekse Polder integraal tot natuur- en recreatiegebied te ontwikkelen. Deze ambitie wordt ingegeven door het belang van het gebied op lokale en regionale schaal. Een integrale natuur- en recreatieontwikkeling voor de gehele Zuid- en Schiebroekse polder tezamen bestrijkt ongeveer 140ha. De PMR-opgave voor de Zuid- en Schiebroekse polder betreft de ontwikkeling van 100ha.

In de bestuurlijke besluitvorming en de ruimtelijke procedures trekken de gemeenten Rotterdam en Lansingerland samen en daarmee gelijktijdig op. Het bestemmingsplan maakt de aanleg van 100 hectare natuur- en recreatiegebied voor PMR (en 40 aanvullende hectares) in de Zuid- en Schiebroekse Polder mogelijk. Met dit bestemmingsplan voor de Vlinderstrik worden ook vigerende bestemmingsplannen in het gebied geactualiseerd en bestaande functies (woningen, infrastructuur, bedrijven etc.) meegenomen.

De antwoorden op de zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan zijn in de verslagperiode gebundeld in een zienswijzenrapport. Ingediende zienswijzen, nadere planuitwerkingen en ambtshalve wijzigingen zijn verwerkt in een voorstel aan de gemeenteraden van Rotterdam en Lansingerland.

Het fauna-effectonderzoek is in de verslagperiode afgerond. Het onderzoek geeft een inschatting van het risico van vogelaanvaringen voor vliegoperaties vanaf de luchthaven als gevolg van de wijziging van de voorgenomen bestemming van de Vlinderstrik. Het onderzoek leidt tot randvoorwaarden voor de inrichting en het beheer waardoor het risico van vogelaanvaringen niet zal toenemen. De randvoorwaarden werken door in een minder natte inrichting van het zuidelijk deel van de Vlinderstrik. Er zijn echter nog voldoende mogelijkheden om de recreatieve en ecologische ambities in een inrichtingsplan vorm te geven. De Inspectie Verkeer en Waterstaat is akkoord met het onderzoek en de daarop gebaseerde (voorgestelde) aanpassingen van het bestemmingsplan. De colleges van B&W van Lansingerland en Rotterdam zullen het conform deze inzichten gewijzigde bestemmingsplan Vlinderstrik ter vaststelling aanbieden aan hun gemeenteraden. De op het fauna-effectonderzoek gebaseerde (voorgestelde) aanpassingen passen binnen de PKB PMR en de UWO PMR/750ha.

De voorbereidingen voor het aanbesteden van het beheer zijn in een vergevorderd stadium. Een aanbestedingsleidraad is opgesteld.

Planning

Schiezone

De planning met betrekking tot de bestemmingsplanprocedure blijft ongewijzigd. Naar verwachting is het bestemmingsplan in maart 2011 onherroepelijk en zijn de benodigde, resterende gronden (ca 10 ha) verworven. Voor de vaststelling van het Inrichting en Beheerplan is een lichte verschuiving richting april 2011 opgetreden. Aanvankelijk was gedacht het Inrichting en Beheerplan voor het einde van 2010 vast te laten stellen door het college van B&W. Hiervoor moeten de financiële consequenties van het Inrichting en beheerplan echter beter in beeld worden gebracht. Dit wordt op dit moment gedaan. Het opschuiven van de planning van de vaststelling van het Inrichting en Beheerplan heeft geen consequenties voor de totaalplanning. Naar verwachting kan nog steeds in de tweede helft van 2011 worden gestart met de daadwerkelijke aanleg van de natuurontwikkeling.

Vlinderstrik

De planvorming voor de Vlinderstrik heeft vertraging opgelopen ten opzichte van de in de Achtste Voortgangsrapportage gemelde planning. Dit wordt geheel veroorzaakt door het fauna-effectonderzoek. Deze vertraging heeft geen financiële consequenties. Naar verwachting zullen de gemeenteraden het bestemmingsplan in het eerste kwartaal van 2011 vaststellen.

De voortgang van beide projecten past binnen de in de UWO en het Uitvoeringsprogramma PMR/750ha gemaakte afspraken ten aanzien van de planning.

Communicatie

Schiezone

In tegenstelling tot de aankondiging in de Achtste Voortgangsrapportage is in de tweede helft van 2010 geen bewonersavond georganiseerd. Daartoe is besloten omdat er nagenoeg geen nieuwe informatie te geven was. De website www.kiezenvoorgroen.nl blijft up to date. Na het afronden van de bestemmingsplan procedure, de vaststelling van het inrichting- en beheerplan zal in mei 2011 een nieuwe informatieavond worden georganiseerd. Hierbij is het de bedoeling een officiële start van de inrichting te vieren.

Vlinderstrik

In juli 2010 is de 2^e Nieuwsbrief Vlinderstrik huis-aan-huis in het gebied verspreid en aan betrokkenen verzonden. De nieuwsbrief berichtte over de stand van zaken in de formele (bestemmingsplan)procedures en het fauna-effectonderzoek, maar ook over andere noemenswaardige onderwerpen in en rond het project. Zo wordt er aandacht besteed aan sloopactiviteiten, het toekomstig beheer, de nieuwe bestuurders en naastgelegen projecten als Schieveen, Park De Polder en de A13/16. Via de website www.kiezenvoorgroen.nl kunnen alle planproducten (waaronder het Masterplan Vlinderstrik en het bestemmingsplan) inclusief bijbehorende kaarten en bijlagen worden gedownload. Het laatste nieuws wordt er vermeld en ook de nieuwsbrief blijft via deze weg beschikbaar. Verder zijn er contacten tussen de gemeente Rotterdam, gemeente Lansingerland en individuele bewoners en betrokkenen. Zoveel mogelijk communicatielijnen worden benut.

Grondverwerving

Schiezone

In tegenstelling tot de verwachting zoals uitgesproken in de Achtste Voortgangsrapportage is de verwerving van de gronden niet voor het einde van 2010 afgerond. De gesprekken zijn echter wel in een dusdanig stadium dat de gronden naar verwachting in de eerste helft van 2011 worden verworven.

Vlinderstrik

In de Vlinderstrik heeft de gemeente Rotterdam reeds een groot aantal hectares in bezit (ca. 70% van het PKB-zoekgebied). Deze Rotterdamse gronden worden ingebracht. Daarnaast zullen er gronden van diverse eigenaren aangekocht moeten worden. Hiertoe is een verwervingsstrategie opgesteld, welke met de vaststelling van de grondexploitatie (2009) definitief is gemaakt. Conform deze strategie worden heden met verschillende grondeigenaren in het gebied gesprekken gevoerd, taxaties opgesteld en zijn onderhandelingen over grondaankoop gevoerd. In het derde kwartaal van 2010 heeft de projectorganisatie – conform de eerder bereikte overeenstemming met twee eigenaren – ca. 25 hectare grond aangekocht en overgedragen gekregen. Met vijf eigenaren en/of pachters dient nog overeenstemming te worden bereikt.

3.3 Groene Verbinding: wandel- en fietsverbinding over infrastructuurbundel

Organisatie

Er hebben zich in de verslagperiode geen organisatorische wijzigingen voorgedaan. De bestuurlijke afstemming en de communicatie voor het deelproject Groene Verbinding verlopen via de projectorganisatie van het deelproject het Buitenland van Rhoon.

Planvorming

De stadsregio Rotterdam heeft in september 2006 het Ingenieursbureau Gemeentewerken opdracht gegeven een architectonisch voorontwerp te maken voor de Groene Verbinding en het proces rondom de Groene Verbinding te coördineren. Het voorontwerp is in oktober 2007 opgeleverd. De stadsregio heeft op 10 juni 2010 het definitieve ontwerp vastgesteld. In september 2010 is de

opdracht voor de bestekfase verleend. In april 2011 wordt deze opgeleverd waarna aanbesteding, contractering en uitvoering kan starten.

De definitieve planning van de verbreding van de A15 is in december 2010 bekend geworden. De aannemer voor de verbreding van de A15 heeft rekening gehouden met de uitvoering van de Groene Verbinding in de periode maart 2012 tot en met september 2012. Hierdoor is de planning krappere geworden. Begin 2011 wordt duidelijk op welke wijze dit te realiseren is. Oplevering van de Groene Verbinding staat gepland voor eind 2012. Dit is overeenkomstig de planning van het Uitvoeringsprogramma.

In de projectomgeving van de Groene Verbinding loopt op dit moment nog één ander ontwikkelingstraject waar de stadsregio door middel van voorinvesteringen op heeft geanticipeerd. Het betreft de aanleg van de wandelwal achter het in aanleg zijnde geluidsscherm A15 ter hoogte van woningbouwlocatie Portland. De wandelwal fungeert als aanlandingsplaats voor de Groene Verbinding aan de (Albrandswaardse) zuidkant. Het op eindhoogte brengen is vertraagd door ongelijkmatige zetting van de wandelwal. Komende maanden worden gebruikt om te onderzoeken of verder ophogen met grond mogelijk is of dat een gewichtsneutrale ophoging moet worden aangebracht. Op de wandelwal komt een fietspad te liggen die, via een brug over de Koedood, aansluit op de rotonde van de Rhoonse baan.

Komende maanden wordt met de gemeente Albrandwaard en de provincie Zuid-Holland gekeken hoe de wandel- en fietsverbinding het best verbonden kan worden met het Buitenland van Rhoon. Hiervoor zijn vanaf de Rhoonse baan een drietal tracés beschikbaar.

Met de relevante partijen in de projectomgeving zijn uitvoeringsovereenkomsten in de maak over realisatie, onderhoud en beheer. De uitvoeringsovereenkomsten met Rijkswaterstaat en Prorail zijn al ondertekend. De uitvoeringsovereenkomst met de gemeente Albrandswaard moet alleen nog aangevuld worden met een beheer- en onderhoudsparagraaf en kan dan worden ondertekend. Met de gemeente Rotterdam zijn nog gesprekken gaande over het beheer en onderhoud. Gemeente Rotterdam heeft ambtelijk ingestemd met het in beheer nemen van de Groene Verbinding maar dit moet nog in een uitvoeringsovereenkomst worden vastgelegd. Ondertekening vindt plaats voor de start van de uitvoering van de Groene Verbinding.

Communicatie

In de eerste helft van 2010 is op basis van het definitieve ontwerp en voorafgaand aan ruimtelijke ordeningsprocedures een communicatietraject gestart. Er zijn gesprekken gevoerd met de direct omwonenden. Met de bewoners ten oosten van de Pendrechtse dijk zijn gesprekken gaande over het eventueel verplaatsen van de paardenstal. Hier wordt gezamenlijk gezocht naar een oplossing. Voorafgaand aan de vergunningaanvragen voor de Groene Verbinding zal in het eerste kwartaal van 2011 nog een voorlichtingsavond worden georganiseerd.

Routereservering Groene Verbinding

4. Scope / doelstellingen

Er hebben zich in de verslagperiode geen scopewijzigingen voorgedaan.

5. Financiën

In de verslagperiode zijn geen grote uitgaven gedaan ten laste van het programmabudget (peildatum 31 december 2010). De financiële verantwoording van de deelprojecten over 2010, welke conform de UWO inclusief accountantsverklaringen wordt opgeleverd, geeft inzicht in de in 2010 gedane uitgaven.

Voor het project het Buitenland van Rhoon (incl.de programmasturing op de 750 hectare) is € 117,5 miljoen (prijspeil 2002) beschikbaar. Uit de meest recente grondprijmonitor van LNV en de lopende onderhandelingen met grondeigenaren, blijkt dat de grondprijs hoger is dan aanvankelijk voorzien. Vooralsnog is het de verwachting dat het project uitvoerbaar is binnen het beschikbare budget. Wanneer de grondprijzen excessief hoger blijken te zijn dan geraamd, volgt een financieel tekort dat vraagt om passende beheersmaatregelen (zie risicoparagraaf).

Voor de twee projecten in de Noordrand van Rotterdam (de PMR-opgave van 150 hectare) is € 30,5 miljoen (prijspeil 2002) beschikbaar. Daarbij is een verdeling van de gelden gemaakt tussen de Schiezone (50 hectare) en de Zuid- en Schiebroekse Polder (100 hectare). De grondexploitatie voor de Noordrandprojecten PMR 150 hectare (Vlinderstrik en Schiezone) is in z'n geheel in december 2009 vastgesteld en in uitvoering genomen. De ontwikkeling van de PMR-opgave (150 hectare) is financieel uitvoerbaar met het beschikbare budget. De aanvullende opgave van 40 hectare in de Vlinderstrik valt buiten de PMR financiering en is mede mogelijk door een ILG/RodS subsidie van € 3,5 miljoen. De provincie Zuid-Holland heeft hiervoor - als subsidieverstrekker - de gemeente Rotterdam een schriftelijke toezegging gedaan. Het nieuwe kabinet heeft in het regeerakkoord aangekondigd de rijksfinanciering van ILG/RodS te beëindigen. Het is nog onzeker of deze bijdrage aan de aanvullende opgave in de Vlinderstrik ook daadwerkelijk gestand kan worden gedaan.

Voor de Groene Verbinding is in de tweede helft van 2009 op basis van het definitieve ontwerp een kostenraming gemaakt. Hieruit blijkt dat de realisatie, het beheer en onderhoud van de Groene Verbinding binnen het taakstellend budget uitvoerbaar is.

6. Risico's

De vier deelprojecten van PMR/750ha hebben verschillende risicoprofielen. Zo beschikt de gemeente Rotterdam als projecttrekker van de Noordrand over een groot deel van de gronden in de Noordrand. Daarmee is het risico voor de gemeente Rotterdam in relatie tot de grondverwerving voor de Noordrand kleiner dan het risico voor de provincie Zuid-Holland in relatie tot de grondverwerving voor het Buitenland van Rhoon.

Na een algemeen risico en een toelichting op het voor elk deelproject opgestelde financieel risicoprofiel, volgt per deelproject een overzicht met de meest belangrijke actuele risico's en bijpassende beheersmaatregelen. Ten opzichte van de Achtste Voortgangsrapportage is er voor het deelproject Vlinderstrik een nieuw risico opgenomen. Dit risico betreft vertraging in de planvorming ingevolge het niet rondkomen van de cofinanciering van 40 extra hectares natuur- en recreatiegebied in de Vlinderstrik. Een nieuw risico voor het deelproject van de Groene Verbinding betreft het niet halen van de (krappe) planning voorafgaande aan de vanaf maart 2012 geplande uitvoering van de Groene Verbinding.

Algemeen

- Via bestemmingsplannen moet de ontwikkeling van de deelprojecten planologisch worden geborgd. Dit vergt tijd, met een risico op ongewenste vertraging. Betrokken partijen zetten in op een snel en zorgvuldig planologisch traject met ruimte voor voldoende maatschappelijke betrokkenheid.

Financieel risicoprofiel

De provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam hebben voor elk deelproject van PMR/750ha een financieel risicoprofiel opgesteld. Hierbij is op basis van de financiële risico's doorgerekend of de deelprojecten binnen het met de UWO beschikbaar gestelde budget kunnen worden uitgevoerd. Uitkomst na doorrekening van de financiële risico's is dat alle deelprojecten uitvoerbaar zijn binnen het beschikbare budget (zie financiële paragraaf). Partijen zullen jaarlijks zorgdragen voor een actueel financieel risicoprofiel.

Het Buitenland van Rhoon

De belangrijkste risico's voor het Buitenland van Rhoon in deze fase van de planvorming:

Planvorming

- Vertraging in de planvorming ingevolge een in het bestemmingsplan opgenomen uitwerkingsplicht (zie paragraaf 3.1 onder kopje "planvorming"). Maatgevend voor Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland is dat de heer Heijkoop uiterlijk eind januari 2011 zijn advies oplevert en dat de gemeente uiterlijk eind februari 2011 het uitwerkingsplan in procedure brengt. De vaststelling van het uitwerkingsplan dient uiterlijk 1 juni 2011 plaats te vinden. Mocht dit niet lukken, dan is een terugvaloptie het opstellen van een provinciaal inpassingsplan voor de uit te werken delen van het bestemmingsplan. Inzet is om in goed overleg met betrokken partijen het Buitenland van Rhoon binnen de gemaakte afspraken te ontwikkelen. Uitgangspunt is een plan dat voldoet aan de met de PKB gestelde kwaliteitseisen;
- Vertraging in de planvorming ingevolge ingediende beroepen op het bestemmingsplan. In het kader van de bestemmingsplanprocedure zijn beroepen ingediend bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan en de provinciale aanwijzing op onderdelen van het bestemmingsplan. Wanneer beroepen gegrond worden verklaard door de Raad van State, is er een risico op vertraging in de

planvorming. Om dit risico te reduceren hebben de provincie Zuid-Holland en de gemeente Albrandswaard aan het in PMR-verband functionerende Juristenoverleg gevraagd een kwaliteitstoets uit te voeren op de door hen opgestelde verweerschriften. De uitwerking van delen van het bestemmingsplan, waarbij het advies van de heer Heijkoop een centrale rol vervult, kan bijdragen aan het wegnemen van bezwaren. Ook in het kader van het strategisch omgevingsmanagement wordt bezien of oplossingen voor de ingediende bezwaren mogelijk zijn.

Grondverwerving

- De ‘minnelijke’ grondverwerving loopt minder hard dan aangenomen. Van belang voor de grondverwerving is dat er snel duidelijkheid volgt over de uit te werken delen van het bestemmingsplan. De provincie Zuid-Holland stuurt actief op het verkrijgen van de benodigde duidelijkheid (zie het hiervoor vermelde eerste risico onder het kopje planvorming). Verwachting is dat de grondverwerving een impuls krijgt als de gemeente Albrandswaard het uitwerkingsplan vaststelt of de provincie - als terugvaloptie - een inpassingsplan voor de nader uit te werken delen van het bestemmingsplan vaststelt;
- Hogere grondverwervingsprijzen dan geraamd. In de kostenraming is gerekend met de meest actuele grondprijzen die uit de grondprijzemonitor van LNV afkomstig zijn. In 2010 is voor enkele grote grondeigenaren een bieding gedaan. Naar verwachting zal de reactie hierop bepalend zijn voor de prijsstelling in het gebied. In het financieel risicoprofiel wordt rekening gehouden met de situatie dat de prijs hoger zal komen te liggen dan geraamd. Een fluctuatie van de grondprijs heeft geen invloed op de met het Rijk in de UWO gemaakte afspraak om voor 2021 tot realisatie te komen. In artikel 12.1 van de UWO is echter vastgelegd dat in geval van gewijzigde/onvoorziene omstandigheden die een verandering van scope, planning, randvoorwaarden of dergelijke met zich meebrengen, zoals bijvoorbeeld excessieve grondprijsstijgingen, partijen met elkaar in overleg treden. In overleg wordt dan gezocht naar een passende oplossing.

Maatschappelijk draagvlak

- Onvoldoende maatschappelijk draagvlak. Het risico op het ontbreken daarvan wordt beheerst door het organiseren van een professionele communicatie met direct betrokkenen en maatschappelijke partijen. In het kader van strategisch omgevingsmanagement wordt in overleg met stakeholders gewerkt aan oplossingen voor prioritaire issues (zie communicatieparagraaf project Buitenland van Rhoo). Tevens wordt gepoogd het draagvlak te vergroten door in gesprek te gaan met (een selectie van) stakeholders die beroep hebben ingesteld tegen het bestemmingsplan en de provinciale aanwijzing, met als inzet het waar mogelijk wegnemen van bezwaren. Het traject dat plaatsvindt onder leiding van de heer Heijkoop draagt ook bij aan het creëren van draagvlak bij betrokken partijen (beheerders, agrariërs) als het gaat om het bepalen van de hoofdlijnen voor de beoogde inrichting en het beheer voor het gebied ten zuiden van de Essendijk.

Schiezone en Vlinderstrik

De belangrijkste risico's voor de Noordrand-deelprojecten in deze fase van de planvorming:

Planvorming

- In de vorige rapportage is de vliegveiligheid en het fauna-effectonderzoek benoemd als mogelijk risico voor (de inhoud van) het bestemmingsplan en de doelstellingen van het PMR-deelproject Vlinderstrik. Zoals in de paragraaf 'planvorming' geschetst is het fauna-effectonderzoek gereed. De planregels van het bestemmingsplan zijn conform dit onderzoek en advies aangepast. De doelstelling van het PMR-deelproject Vlinderstrik is tot heden niet in gevaar gekomen. De beroepsprocedure dient uiteraard nog afgewacht te worden. Er worden nog voldoende mogelijkheden gezien om de ruimtelijke ambities verder vorm te geven. Dit (niet ingecalculerde) onderzoek heeft de planvorming van het project Vlinderstrik wel vertraagd;
- Vertraging in de planvorming van PMR ingevolge het niet rondkomen van de cofinanciering van 40 extra hectares natuur- en recreatiegebied in de Vlinderstrik. De benodigde ILG/RodS-middelen van € 3,5 miljoen (zie paragraaf 5) zijn een cofinanciering om 40 hectare extra natuur- en recreatiegebied te realiseren in de Zuid- en Schiebroekse Polder. Deze hectares vormen een aanvulling op de PMR-opgave waarbij in deze polders 100 hectare natuur-en recreatiegebied zal worden gerealiseerd. Voor deze polders is een integraal Masterplan Vlinderstrik gemaakt van 140 hectare. Als blijkt dat dit ruimtelijk plan voor 140 hectare niet haalbaar is, moet de planvorming (deels) opnieuw plaatsvinden. Mogelijke consequentie hiervan is dat er bezuinigd moet worden op de kwaliteit en/of de grondverwerving, primair binnen deze 40 extra hectares. Hiermee kan de realisatie van de ecologische en recreatieve verbinding - als onderdeel van de PMR-opgave van 100ha - in gevaar komen. In het kader van het ambtelijk en bestuurlijk overleg over de herijking van het ILG met het Rijk, sturen de gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland op prioritering en behoud van de benodigde ILG/RodS-middelen, om de beoogde ontwikkeling van 140 hectare veilig te stellen. Aangezien het voorliggende bestemmingsplan globaal van aard is, komt de voortgang en realisatie van dit bestemmingsplan op korte termijn niet in gevaar.

Grondverwerving

- Om de PMR-opgave conform de UWO te realiseren, dienen particuliere gronden te worden aangekocht. Hoewel waar mogelijk wordt aangekocht op minnelijke basis, kan met een nieuw bestemmingsplan ook tot onteigening worden overgegaan. Het volgen van deze procedure heeft consequenties, zowel voor de planning als mogelijk ook financieel. De verwerving van deze gronden zal dan 1 tot 2 jaar later kunnen plaatsvinden, maar past binnen de met de UWO en het Uitvoeringsprogramma gemaakte afspraken;
- De in de PKB aangegeven begrenzing – te weten het zoekgebied voor de 100ha in de Zuid- en Schiebroekse Polder – volgt niet de logische begrenzing van percelen. De percelen van de in te brengen (Rotterdamse) en de aan te kopen (particuliere) grond in de Vlinderstrik lopen door tot in de aangrenzende reserveringszone voor de toekomstige A13/16. Mogelijk leidt dit tot gedwongen aankopen buiten het PKB-gebied. Binnen het projectbudget voor de Schiebroekse Polder en Zuidpolder – conform de UWO PMR/750ha – is geen rekening gehouden met een kostenpost voor deze gronden in de reserveringszone. De verwervingsstrategie brengt dit risico nader in kaart; het belicht de keuzes ten aanzien van de omvang en planning van deze verwervingen en daarmee de ware (financiële) grootte van dit risico. Om dit risico te

beheersen vindt vroegtijdige afstemming met de projectorganisatie A13/16 plaats. Bij de eerstvolgende risico-analyse in de eerste helft van 2011 wordt bezien of dit risico aanpassing behoeft.

Maatschappelijk draagvlak

- Het behoud van maatschappelijk draagvlak is belangrijk om vertraging in de beroepsprocedure te voorkomen. Daarnaast levert een gedragen plan/project een goede bijdrage aan de leefbaarheidsdoelstelling van PMR/750ha. De communicatie heeft daarom tot doel zowel tijdens de planvorming als de realisatie bij te dragen aan het creëren van draagvlak voor de plannen en het faciliteren van een goede dialoog met de omgeving. Bewoners, ondernemers en belanghebbenden zijn betrokkenen bij hun leefomgeving en kijken vanuit dit perspectief kritisch mee met veranderingen die de overheid daarin aan wil brengen. De projectorganisatie waardeert deze betrokkenheid en probeert deze kritische blik zo veel mogelijk te benutten bij de planvorming en de participatie. In de communicatie staat transparantie, integriteit en een democratisch verloop centraal. Een belangrijke beheersmaatregel hierbij is het uitvoeren van het communicatieplan dat zowel voor de Schiezone als de Vlinderstrik jaarlijks wordt bijgesteld. Voor de Schiezone geldt dat bewoners op eigen verzoek, op halfjaarlijkse basis worden ingelicht over de voortgang van de planvorming en de uitvoering.

Voortschrijdend inzicht bij de volgende fase van de planvorming zal de meer projectinhoudelijke risico's zichtbaar maken.

Groene Verbinding

De belangrijkste risico's voor de Groene Verbinding in deze fase van de planvorming:

- Niet halen van de (krappe) planning voorafgaande aan de vanaf maart 2012 geplande uitvoering van de Groene Verbinding. Gevolg kan zijn dat pas na 2013 de Groene Verbinding opgeleverd kan worden. Een mogelijke oplevering na 2013 past binnen de in de UWO PMR/750ha en het Uitvoeringsprogramma PMR/750ha gemaakte afspraken. In december 2010 is de definitieve planning van de aannemer bekend geworden. Begin 2011 wordt bezien op welke wijze realisatie mogelijk is om eind 2012 de Groene Verbinding op te leveren;
- Vertraging in het verkrijgen van Bouwvergunningen door bezwaren van omwonenden en andere burgers. Voorafgaand aan de vergunningaanvragen wordt een communicatiemoment georganiseerd. Daarnaast is de projectorganisatie in gesprek met de direct omwonenden.

7. Organisatie en kwaliteit

Voor zowel de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam als de stadsregio Rotterdam geldt dat de implementatie van het risicomanagement goed is ingevoerd en verankerd in het werkproces van de betrokken organisaties.

In de verslagperiode is op een actieve wijze:

- Door de partners is een vervolg gegeven aan het systematisch en continu identificeren, beheersen en registreren van risico's en beheersmaatregelen. Hierbij wordt recht gedaan aan de sturing en coördinatie op programmaniveau en de eigen verantwoordelijkheid van de deelprojecten binnen PMR/750ha voor de (actualisatie van de) eigen risicodossiers;
- Op programmaniveau is de halfjaarlijkse risicosessie voor de vier deelprojecten van PMR/750ha georganiseerd met vertegenwoordigers van provincie, gemeente en stadsregio, waarbij voor elk deelproject toprisico's en bijpassende beheersmaatregelen zijn besproken. Voor elk deelproject is een financieel risicoprofiel gepresenteerd dat is opgesteld op basis van een uitgevoerde kwantitatieve risicoanalyse.

Begin 2010 is op basis van een audit vastgesteld dat het project Buitenland van Rhooon voldoet aan de standaard van PRINCE2, een methodiek voor projectmanagement.

Ook in 2011 zal een onafhankelijke audit op het project plaatsvinden om de toepassing van PRINCE2 als projectmethodiek te staven.

Bijlage 1: programmabeheersstructuur PMR/750ha

